

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**Clasa a XI-a****Etapa județeană, 23.02.2013****Toate subiectele sunt obligatorii.****Timpul de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte****Citește cu atenție fragmentele de mai jos.**

A. „[...] Moldova cuprinde tot felul de vederi, vesele, întunecoase, câmpenești, îmbogățite de podoabele naturii. Mai are apoi un caracter nelămurit de suavă melancolie, ca parfumul unei flori delicate. Are un nu știu ce primitiv în prietenia colinelor ei, care te fac să-ți uiți viața cu necazurile-i de fiecare clipă și te adorm într-o blândă și mută mirare. Visare a sufletului, care-ți adoarme durerea sub un văl de uitare, găsești pe costișele-i singuratice, în fânașurile-i deșerte, în pădurile acelea care nu cântă decât pentru ele; din toate izvorăște parcă o cântare sublimă de păreri de rău și de resemnare, de amară milă, apoi de zâmbet și mai amar încă! [...] Parcă vezi în icoanele ce te înconjoară stângerea tinereții, melancolia unei luciri slabe pe un lac liniștit. Stăruiește în natura aceasta singuratică o simțire adâncă de descurajare, o veșnică vorbire cu sine însăși a unei păreri de rău, a unei dureri, apoi o privire sfioasă, în ceața zării, către viitor! Simțеști parcă în bocetul înăbușit și fără contenire zvâcniri de nădejde, prăpăstii de îndoială, melodioase cânturi de slavă, o poezie fără nume care te pătrunde, pe care o respiri cu aerul, dar care n-ar putea fi tălmăcită în nicio limbă omenească – ceea ce marele poet a numit «voci interioare», sfătuind între ele, vorbindu-și o limbă necunoscută, față de care limba noastră omenească nu-i decât o palidă copie.

Amințirile istorice, legendele castelelor, care sunt farmecul călătoriilor în Elveția, de pildă, unde sunt? Nu lipsesc nici acestea: sapă urmele răspândite ici-colo și o să ai a scutura pulberea de pe vreo cetate romană; o să găsești săgeata unui arc dacic, ori frânturile unei săbii a lui Traian, un turn, un pod, câteva lespezi cu vechile lor inscripții latine, singurele anale* pe care ni le-au lăsat vremurile de odinioară; amintiri mari și simple, ca și natura care le înconjoară, tăcute, cu gândirea gravă, singuratice și împrăstiate în furtuna tulburărilor care au frământat biata noastră patrie. Vei găsi locuri sfințite de oasele străbunilor ori de vitejiile lor. Fă-ți un drum din gândurile tale, ori aruncă în trecere o privire de admirație înlăcrimată spre Neamț, lasă altă lacrimă în locul acela cu nume poetic care se cheamă Valea Albă, pe unde rătăcesc umbrele războinicilor lui Ștefan!

Ce-mi pasă mie, moldovan ruginit, de scenele voastre din Italia, de serile voastre pariziene, de amintirile voastre din străinătate, de fantomele voastre nemțești, de comediile voastre imitate și de povestirile voastre traduse și adaptate! Zugrăviți-mi, mai curând, o icoană** din țară, povestiți-mi o scenă de la noi, pipărată ori plină de poezie, o mică scenă improvizată, căci bunul și răul, simplul și emfaticul***, adevărul și ridicolul se întâlnesc la fiecare pas. O să găsiți în nevinovatele credinți populare oricâtă fantezie voiți, iar în năravurile amestecate ale claselor de sus, stofă destulă. Și în loc să-mi plimbați prin Iași un personagiu de-al lui Balzac, care s-ar îneca în glodul**** de la noi, dați mai bine eroului vostru o giubea***** largă, un antieru din vremurile cele vechi și bune, în vorbire o lăudăroșie naivă, în felul de a se purta o asprime firească, și puneți în juru-i viața orientală alcătuită din despotism casnic și din trai patriarhal. Apoi, pe un divan, ori în căruță de poștă, ori în rădvan, dacă-i dă mâna, faceți-l pe acest moldovan să lucreze, să se miște prin țara lui. Imitația necugetată ne strică mintea și inima, și încet-încet va ruina și patriotismul – dacă este patriotism! Imitația, care ne face să disprețuim ce e național și pământul nostru, ne încarcă creierul de idei cu neputință de pus în legătură cu lucrurile vieții zilnice.”

(Alec Russo – *Piatra Teiului*)

* *anale* – scriere istorică în care sunt înregistrate an cu an întâmplările importante din viața unui popor, a unui oraș etc.

** *icoană* – imagine, tablou

*** *emfatic* – nenatural, pretențios, bombastic

**** *glod* – noroi; teren, drum noroi

***** *giubea* – haină lungă și largă din postav, purtată în trecut de boieri

B. „Acolo era tocmai vârful Grohotișului. Ne-am pus gios să ne odihnim și, în vreme de giumătate de ceas, am stat față la una din cele mai frumoase priveliști. Razele soarelui începea a răzbate pîntre copacii de pe creștetul munților și da negurei ce-i cuprindea o văpsală roșietică; iar în fundul văilor, unde pâcla era încă deasă, abie se zărea, ca printr-un vis, apa Bistriții, ce părea ca o dungă albă. Acea dungă se făcea din minut în minut mai lată și mai limpidă; și, deodată, când soarele s-au ivit pe cer, umplînd toată întinderea de lumină, deodată frumoasa vale a Bistriții au steclit ca o panoramă, cu râul său rapid, pe care se coborau vreo câteva plute, cu munții nalți și tufosi ce o împregiură, cu satele sale sămănate pe costișe ca niște giucării și, într-un cuvînt, cu tot farmecul care împodobește natura sa mîndră și sălbatică. Nu voi uita niciodată impresia ce am priimit la acea minunată priveliște! [...]

Multe soiuri de peisajuri am văzut prin deosebite țări, dar rareori am întâlnit acea frumuseță măreață și sălbatică, prin care se deosebesc munții Moldovei. Acole pămîntul, codrii, stîncele, pâraiele sunt încă în stare primitivă a naturii și nicăiri nu se vedește mîna omului cu prefacerile ei uricioase și prozaice*. La munte omul este mai simplu, viața lui este mai în liniște, năravurile sunt mai nevinovate. Munteanu-i curat la suflet, liber la gînd și la vorbă și verde de trup ca brazii subțiri care trăiește. Munteanca-i naltă de boi**, albă, veselă, sprintenă, isteasă și frumoasă. Cum să nu-ți bată inima de bucurie și mulțămire în sânul unor locuri atât de mărețe și de poetice, locuite de un neam de oameni a căror înfățișare îți umple ochii și sufletul! locuri pline de aducere-aminte a strămoșilor noștri, de povești fantastice și mai ales de doine armonioase!” (Vasile Alecsandri – *O primblare la munți*)

* *prozaic* – banal, comun

** *boi* – statură, înfățișare

Subiectul I (12 puncte)

Prezintă, din fiecare fragment propus, câte două mărci ale subiectivității discursului, cu exemple și explicații adecvate.

12 puncte

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Scrie un eseu structurat de 1-2 pagini în care, printr-o abordare comparativă, să prezinți **particularitățile de viziune, expresivitate și limbaj** ale celor două texte din literatura pașoptistă.

În elaborarea eseului vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea nuanțată a viziunii celor doi autori asupra tematicii alese;
- reliefaarea comparativă a trăsăturilor proprii descrierii literare;
- evidențierea elementelor de limbaj și de expresivitate utilizate în fragmentele propuse;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat privitor la modul în care aspectele tematice/ de viziune valorificate reflectă specificul orientării cultural-literare a epocii pașoptiste.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul lucrării este la alegere.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină.

Subiectul al III-lea (36 de puncte)

Scrie un eseu, de 1-3 pagini, în care să argumentezi faptul că scriitorii pașoptiști au avut o contribuție semnificativă la dezvoltarea culturii române, pornind de la ideile exprimate în următorul citat: „Însemnătatea principială a pașoptismului pe tărâm estetic rămâne totuși, mai presus de orice alt considerent, aceea că a îndrumat literatura pe calea apropierei de popor, de istoria, de spiritualitatea și trebuințele sale. În felul acesta a ajutat-o să scape de sub imperiul mimetismului, să-și descopere propriu-i fel de a fi și să devină, din reproductivă, creatoare. Chiar și fără a fi elaborat tratate academice și sisteme impozante, Kogălniceanu, Alecsandri, Russo și ceilalți, care au contribuit în epocă la cristalizarea ideii de originalitate națională și la definirea conceptului de specific național și-au câștigat merite nepieritoare în cultura românească.” (Paul Cornea, *Studiu introductiv la Gândirea românească în epoca pașoptistă*). În elaborarea eseului se pot valorifica elemente din cele două fragmente propuse și propria experiență culturală.

Notă! Vei respecta structura textului de tip argumentativ (*ipoteza*, constând în formularea *tezei* / *a punctului de vedere* la temă, *argumentația* – cu **3 argumente**/ raționamente logice/ exemple concrete etc. și *concluzia/ sinteza*), normele de ortografie și de punctuație în vigoare.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum o pagină.

Redactare (26 puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 2 pagini. Pentru **redactarea** întregii lucrări vei primi **26 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 4 puncte; *abilități de analiză și argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 4 puncte; *ortografia* – 3 puncte; *punctuația* – 3 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte; *încadrarea în limita maximă de spațiu indicată* – 4 puncte).